

OLIMPIADA UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană – 13 martie 2022
Clasa a V-a

Timpul de lucru: 2 ore.

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

Domnița sări sprintenă de la locul ei și ieși înainte. Apoi, fără niciun zgomot, cu toții se așezară pe iarbă în fața scorburii. Domnița sta între bătrânei; și cei patru cu bărbi cărunte, îndărăt. Își ridicară odată cu toții capetele și priviră ținută la fetiță, cu ochii lucind ca niște nestemate.

Întâi începu a vorbi Domnița, cu un glăsușor de păsărică.

– Duduie Lizuca, așa-i că-ți plac sfaturile și poveștile?

– A, da, răspunse copila învăluită de o căldură plăcută. Spunea mama că fără povești viața omului ar fi tristă și searbădă.

– Noi știam că ai să vii la noi, vorbi iar Domnița. Am pus de pândă, la marginea pădurii, pe țăncul pământului și, când te-a primit răchita în căsuța ei, el s-a coborât în peșterile noastre și ne-a dat de știre. Noi ieșim de multe ori noaptea și petrecem cu vietățile care fug de om. Mie-mi pare foarte bine că ai venit în noaptea asta. Am trimes un iepure să deie de veste în toate părțile că ieșim în lumina lunii. Noaptea, dumbrava asta este o împărăție fermecată pe care oamenii de rând n-o pot niciodată cunoaște.

Luând în degetele-i fine o vârguță albă, subțire ca o igliță, Domnița prichindeilor făcu un semn de amenințare spre pârâu. Și deodată Lizuca văzu în locul punții de lemn arcuindu-se peste malurile negre un podișor de argint cu parmaclâc în filigrană. Și șopotul apei începu a s-auzi ca un cântec moale sub răchită.*

Domnița făcu alt semn și lumina lunii începu a curge în poieni ca o ploie. Iar pe cărări, între ierburi și flori, începură a sosi jivinele dumbrăvii. Erau iepuri mari care-și mișcau urechile și mustățile, și guzgani roșii cu priviri viclene, și popândoci care făceau semne cu lăbuțele. Și peste podul de argint trecu greoi bursucul. Și ridicând cuminte cărăruia până în fața adunării, se ridică în două labe, se ploconi, apoi începu să joace ca un ursuleț. Duduia Lizuca se minună cum o ființă așa de închisă și de ursuză ca bursucul poate să joace și să fie veselă. Pe deasupra tufișurilor prinseră a fâlfâi, cu aripi de puf, paseri necunoscute. Și prin lumină treceau gânganii negre, caradaște mari și fluturi de noapte. Și privighetoarea porni iar să cânte nevăzută.

– Așa venim noi aici și petrecem, zise iară domnița. Oamenii dorm și nu știu nimica.

Mihai Sadoveanu, Dumbraва minunată

*parmaclâc = gard, grilaj

1. Transcrie două cuvinte din câmpul lexical al animalelor sălbatice. **4p.**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
Domnița știa că Lizuca va veni în dumbravă, pentru că:
 - a. i-a dat de veste un iepure;
 - b. a văzut-o venind pe cărăruie;
 - c. a anunțat-o țăncul pământului.

3. Aranjează enunțurile următoare în ordinea apariției lor în fragment: **4p.**
a. se ridică în două labe;
b. fără povești viața omului ar fi tristă și searbădă;
c. Și șopotul apei începu a s-auzi ca un cântec moale sub răchită.
d. Întâi începu a vorbi domnița.
4. Explică, în 30 - 50 de cuvinte, semnificația enunțului: *Noaptea, dumbrava asta este o împărăție fermecată.* **4p.**
5. Prezintă, în 30 - 50 de cuvinte, vraja pe care o face Domnița asupra pârâului. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Bursucul (Mustelidae) este un animal adaptat de minune mediului arid-deșertic. *Mellivora capensis*, denumirea sa din tratate zoologice se traduce prin „Mâncătorul de miere din zona Capului”.

Dar vajnicul carnivor de categorie mică este beneficiarul unui adevărat bagaj de nume, toate cu trimitere directă la caracterul și obiceiurile sale. Bunăoară, datorită pasiunii sale neostoite pentru mierea și larvele albinelor, în unele părți ale lumii i se spune bursuc melivor.

Sud-africanii îl cunosc sub titulatura *afrikaans de ratel*, iar zoologii din toată lumea s-au decis să-i zică bursuc agresiv african. I se mai spune și viezure.

ASPECT BURSUC

Viezurile are 60 până la 80 cm lungime și coada de 15-20 cm. Este ușor de recunoscut datorită aspectului îndesat, al botului alungit și, mai ales, a dungilor albicioase care merg de la bot spre coadă.

Totuși desenul blănii este destul de variabil. Are o inteligență uimitoare și un curaj remarcabil.

COMPORTAMENT BURSUC

Bursucul este un luptător renumit, având canini mai puternici decât un rottweiler. A fost aruncat în lupte alături de bullterrieri și alți câini de pază, cei din urmă neavând mari șanse de supraviețuire.

Bursucul este un luptător înăscut care atacă aproape orice animal. Sunt numeroase dovezi cum atacă șerpi fără pic de frică.

Spre deosebire de alte animale și mai ales de vulpe, viezurele este un animal deosebit de curat. Vizuinele complexe, aflate chiar și la 2 metri sub pământ, cu galerii lungi, de 7-8 m, au prevăzute încăperi separate pentru locuit, pentru provizii și pentru excremente, acestea din urmă fiind periodic astupate și înlocuite cu altele noi.

www.toateanimalele.ro/bursucul-sau-viezurile-mustelidae/

1. Transcrie, din text, două cuvinte/structuri care cuprind trăsături fizice ale bursucului. **4p.**
2. Scrie, într-un enunț, o altă denumire dată bursucului, potrivit informațiilor din text. **4p.**
3. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă ideea corectă, așa cum apare în textul dat: **4p.**
a. Bursucului nu îi place mierea.
b. Bursucul atacă aproape orice animal.
c. Bursucul este un animal deosebit de murdar.
4. Precizează, într-un enunț, un animal care are un comportament diferit față de cel al bursucului, potrivit informațiilor din text. **4p.**
5. Explică, în 30 – 50, de cuvinte comportamentul bursucului. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Transcrie, din primul text, trei substantive articulate cu articol hotărât și două substantive nearticulate. **5p.**
3. Integrează într-un enunț un cuvânt existent în al doilea text, care denumește un aliment preferat de bursuc. **5p.**
4. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, comportamentul diferit al bursucului, așa cum reiese din primul text. **5p.**
5. Construiește un dialog imaginar, de 8 – 10 replici, dintre Lizuca și un bursuc care discută despre dumbrava minunată. **15p.**
6. Scrie o compunere narativă, de minim 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare imaginară la care participă cel puțin două personaje din primul text. **15p.**

Notă!

În cazul cerințelor care solicită formularea răspunsurilor sub formă de enunț sau de text se vor puncta conținutul și redactarea răspunsului (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate; coerența textului; respectarea normelor de ortografie și de punctuație).